

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 7.

ANULU XI.

Sabiiu 24. Ianuariu 1863.

Telegrafulu ăso de două ori pe săptămână: joi'a și duminică. — Prenumeratiunea se face în Sabiiu la expeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta, prin scrisori francate, adresate către expeditura. Pretulu pnenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia, pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri straine pe anu 12. fl. pe ½ anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru întreia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5½ cr. și pentru a treia repetire cu 3½ cr. v. a.

Congressulu.

I.

Faim'a impartasita in Nr. 98. 1862. alu „Telegrafulu Romanu“, ca Escell. Sele, Archiereii nostri din Tranni'a au facutu pasii cuveniti pentru conchiamaarea unui congressu nationalu, — a datu ansă la unele venturări și 'desbateri prin foile publice ale acestei intrebări atât de importante pentru vieti'a noastră politica și natiunala. Si anume avemu dinaintene unu articulu alu on. Redactiuni a „Gaz. Transs.“ publicatu in nr. 98. alu acelei foi, apoi unu articulu fara semnatur'a numelui și a locului in nr. 102. alu „Concordiei“ și 'n fine o corespundintia a „Concordiei“ (Nr. 3. 1863.) din Fagarsiu, semnata cu liter'a R... Atatu catalimea corespundintieloru publicate in acesta materia, câtu si lungimea tēmpului, ce trecu de-la publicarea prin „Tel. Rom.“ a proiectului asternut de Escellentiele Sele, Archiereii Presiedintii ai conferintiei natiunale din 1861. ne face a crede, ca opiniunea publica a natiunei noastre in privinti'a congressului proiectatu este in formare, ca prin urmare suntemu indreptatili a ne re'ntorce privirea asupr'a obiectului cestiunatu, parte pentru de a reasuma parerile straine, parte pentru de a desfasura si parerile noastre. O vom face acest'a, luandu articuli pomeniti in rendu cronologicu, ear punctele comune dintr'ensii pertracandu-i intr'un'a.

„Gazeta Transs.“ purrede de-la suppositiunea, ca acestu congressu, neavendu caracteru strictu nationalu, nu va potē portā nici numirea de congressu nationalu, prin urmare nu va potē representā vointi'a natiunei române. Căci, dice acestu diuariu, si adunarea din 1861., ba chiaru si cea marētia din 1818., că cându aru fi fostu mai multu improvizate si impuse decatu construite pe cale constitutiunala, se combatu din partea contrariilor nostri politici că opulu unoru capete ambițioase, nici decatu in sa nu se considera că espressionea vointiei generale a popoului. Cu tōte acestea in sa „Gazeta“ se 'nvoiesce cu cele 6. puncte d'antăiu, adica cu conchiamaarea barbatiloru romani din officii de statu, ear in privinti'a preotiloru celoru 40, si a onoratoriiloru celoru 60. cere, că alegerea lor sa se faca dupa cercuri prin poporu, tramitienduse din fiacare comuna barem câte unu alegatoru. Congressulu constituitu in modulu acest'a va fi apoi „icōn'a omagiului si a dorintieloru natiunei formalu reprezentate; si 'n modulu acest'a vom merge nainte, ear altmintrea nu. — Eata spiritulu programei espuse in „Gazeta Transsilvaniei!“

— Corespundintele „Concordiei“ N. 102. din a. tr. a firma mai autăiu, ca congressulu e vointi'a comuna a natiunei române, carea va vedē intr'ensulu „stēu'a conducătoare pentru viitoriu.“ Dar, că sa dilucideze lucrulu mai bine, pune m i antăiu intrebarea, ca „unde se va tinē acelu congressu?“ apoi „ca cine voru luā parte la acelu congressu?“ In privinti'a punctului d'antăiu coresp. afla de bine a recomandā Armenopolea (Gherl'a) pentru casulu, cându congressulu aru fi generalu pentru toti Romānii din Austri'a, ear Belgradulu ori Blasiulu, cându congressulu s'aru compune numai din reprezentantii Romāniloru din Tranni'a, adaugendu, ca „se 'ntielege firesce, ca Sabiiulu sēu Brasiovulu nici la o 'ntemplanē nu potu fi loculu congressului.“ — Acum vine la intrebarea, ca cine sa ia parte la acelu congressu? Intrebarea acest'a o raspunde asiā, ca totu Romānulu trecut de 20 ani s'aru cadē sa participe la dēnsulu, in sa dorere! acest'a nu se pōte; căci nu e tēmpu si nu e nici locu pentru o adunare asiā colosala. Ei, si asiā

cine sa faca parte din congressu? Amploiatii, dice, chiamandu-se ex offu, nu potu representā natiunea, căci la officiele sele nu suntu alesi de natiune. ci denumiti de regimu. La congressu, dupa „T. R.“ aru veni a se conchiama vr'o 26 amploiatii, 40 preoti si 60 onoratorii, si cându preotii cu amploiatii „aru dā mān'a“, atunci reprezentantii poporului-adica onoratorii corespundintelui-aru remanē in minoritate, si atunci congressulu n'aru mai fi congressu nationalu. Mai departe crede corespundintele, ca nr. de 126 membrii e preā micu; căci de aru fi sa represente congressulu pre toti Romānii din Austri'a, atunci acela aru trebui sa coste celu pucinu din 600, ear cându aru representā numai pre Romānii transsilvani, celu pucinu din 200 membrii, pre cari aru trebui sa-i alēga poporulu si sa-i provēda cu credintiunale. Alegatoru in sa, si eventualuminte si alesu sa pōta fi totu Romānulu trecut de 20 ani, care are possessione sēu venitu de 50 fl. pe anu si e 'n usuarea drepturiloru politice. In casulu acest'a n'aru fi de lipsa denumirea cestui ori celui amploiatu ori preotu, ci poporulu si-aru alege pre barbatii sei de incredere, cari apoi intr'adeveru aru representā natiunea. Acesta procedere o cere libertatea constitutiunala, ear facendu-se altmintrea, congressulu aru deveni o satira a libertatii constitutiunale, ear decisinnile congressulu in sa atunci aru esprime vointi'a natiunei, cându cei chiamati ex offu aru remanē in minoritate. —

Correspundintia din urma din „Concordia“ e intr'adeveru numai unu resnetu din cele două corespundintie numite; mai cu sēma din a „Gaz. Transs.“, si n'am potutu scōte altu ce-va din ea, decatu trei lucruri nouē si minunate: unulu ca amploiatii romani suntu „pus“ numai din mil'a Unguriloru si a Sasiloru, altulu ca congressulu conchiamatu prin Archierei aru fi numai privatu, alu treilea ca 'n senatulu imperialu nu-su reprezentate popōre si natiuni, ci numai „munti si vai.“

Acestea suntu parerile este pān'acum in publicu despre congressulu nationalu romānu; dilucidarea lor o vom cercā in nr. venitoru.

Sabiiu 22. Ianuariu. Astadi se tinu siedinti'a lunara a Comitetului Asociatiunei trans. pentru literatur'a etc. sub presidiulu Esellentiei Sale D. Presiedinte, fiindu de facia dintre D. D. membrii: Canon. Papfalvi, Petru Manu, N. Popea, I. Antoneli, Sava B. Popoviciu si D-r Nemesiu; apoi secret. secundaru I. Rusu, Casieriulu I. Brote si Contr. A. Bacu.

Siedinti'a se incepu la 10 ore, cu citirea protocolului siedintiei lunare din 4. Novemvre 1862., carele s'au verificatu.

Dupa aceea se insemnā spre sciintia, ca in lunele Decemvre 1862. si Ianuariu 1863. din lips'a membriloru nu se putura tinē siedintie.

Se face intrebare in privinti'a improtocolarei si sumarei pe venitoriu a obligatiuniloru de statu, si adeca: ca sumasevoru acestea in moneta convent. ori in valuta austr.? si se ceru opiniunea D. Casieru Brote, carele si-o si dedu intr'acolo: ca obligatiunile sa se improtocolaze si sa se sumeze că si pone acumu in valut'a austriaca, cu ata'a mai vertosu, cu catu in adunarea generala din Brasiovu, nu se decise nemicu in privinti'a acest'a; ceea ce se si accepta.

Se decise mai incolo, ca sa se asemne die spesele de drumu ale d. d. membrii Papfalvi si Antoneli, carii nu pregetara a calatori in timpulu est'a de iarna dela Blasiu la Sibiiu, ceea ce inse laudatii Domni, din privire la fondulu celu micu alu Asociatiunei, nu acceptara, pentru ce li se descoperi multiemire.

Din partea cassei se arata starea de facia a Asociat, care este de 16,537 fl. v. a. ce se luă spre sciintia.

Sa aretara din partea secretariatului si a altoru membrii, ca mai multe carti venite pentru Asociatiune, nu sunt registrate si jactu pe masa de mai multe luni. Se decide, a se admonia D. Archivariu la implinirea chiamarei sale in sensulu §-lui 14. lit. c. din statute.

Se cetește o hartia a Guvernului tierei, in care se dice: ca Comand'a militara de tierra din Timisiór'a lu aru fi recuieratu pentru o istoria naturala si o carte de economia, romana, spre introducerea lor in scólele române granitiare din Banatu, si despre cartile acestea se întreba Asociatiunea, ca nu le are? se decide a se rescrie: ca Asociatiunea inca nu poseda astufeliu de carti, si ca aru fi bine, deca in. Guvernu s'aru indreptá cu intrebarea acést'a la Ordinariatile romane concerninte.

Pretiuul protocolului adunarei gen. din Brasioyu tiparitu deja, se defige in 60 rr. v. a. cu aceea, ca sa se incuno-sciintiedie DD. Colectorii prin diarele romane, ca se aflu de vendiare in cancelari'a Asociatiunei, si sa binevoiasca a aduna prenumeranti.

(Continuarea, fiindu nr. de astadi gat'a de tipariu, suntemu siliti a o lasá pe nr. urmatoru. Red.)

Sabiiu in 24 Ian. Universitatea natiunei sasesci in siedinti'a sea din 31/19 Ian. s'au ocupatu cu aflarea modalitatii, dupa care sa se faca alegerile personale pentru tribunalulu apelativu din Sabiiu. Nu suntemu in stare a reproduce in strimtele colóne a le foiei nóstre pertractarile acestei siedintie din punctu in punctu, ci ne marginim, a impartasi momentele cele mai de frunte, care ni se paru a fi urmatóarele: Fiecare propunere ternala sa se faca deosebi prin alegere, predandu-se bilete de alegere. Balomiri cere, a se face tóte propunerile deodata; Macellariu si Orosu lu spriginescu, dar remanu in minoritate. Mai antaiu sa se faca alegerile pentru postulu de Vicepresiedinte, apoi pentru Consiliari. Pentru de a fi primitu in propunerea ternala, se cere majoritate absoluta de voturi.

Domnii deputati romani ceru majoritate de voturi relativa, dar remanu in minoritate; iar alegerea prin majoritatea de voturi absoluta se priimesce, modificandu-se mai deaprópe.

Propunerile ternale sa se substearna Mai. Sele Imperatului pentru denumirea Vicepresiedintelui si a Consiliariloru din sirulu celor propusi dupa §. 6. din statute. In privinti'a paragrafiloru 6 si 7. se nasce o desbatere viia, la carea se impartasiescu mai toti deputatii; majoritatea priimesce propunerea lui Lassel, ca §. 7. sa se stérge si in §. 6. sa se lase afara cuvintele: pentru ocuparea primara, si sa se adauge: rezervanduse motivarea mai de parte a acestei modificatiunii in reprezentatiune. Balomiri cere, ca in §. 8. alu statutulu cuvintele: fara deosebire de nationalitate si religiune sa se puna: cuprivire la nationalitate si religiune. Orosu spriginesce propunerea; asemenea Macellariu, cest'a din urma adaugendu, ca candidatii de oficiulu judicialu sa scie vorbi si scrie limbele patriei. Dr. Tincu sprijinesce propunerea; Lassel o combate; Románii remanu in minoritate; Balomiri insinua votu separat.

In fine se decide in urm'a punctulu finalu alu referintelui cererea infiintiarei unui a 6-lea postu de Consiliaru, ce o motivéza refer. prin dés'a absintia a Procomitelui, pentru care postu in urm'a proieptarei lui Gull se si decide alegerea ternala. Procomitele enuncia, ca in siedinti'a cea mai de aprópe se va procede la alegerea personalulu de tribunalu, face a se citi o lista a candidatiloru si provóca pre membrii a o completá. Thalmann in urm'a intrebarei, deca erariulu va portá spesele tribunalulu dela infiintierea lui? se provóca a formulá si a motivá o rogare, ca erariulu sa pórté si spesele justitiei dela desfiintierea tribunalulu appell. c. r. incóce.

Siedinti'a publica

Universitatii natiunei sasesci tinuta in 3 Febr. (22 Ian.) 1863 sub presidiulu d. procomite si cons. gub. Conradu Schmidt. Citirea si autenticarea protocolulu din siedinti'a trecuta. Gull si Balomiri ceru unele modificatiuni stilistice in protocolu.

Procomitele trece la ordinea dílei, carea e alegerea personalulu pentru tribunalulu appellativu in Sabiiu, si dorește, cá alegerile sa se faca intr'unu modu, prin care sa se ajunga scopulu celu inaltu, ce depinde de aceste alegeri.

Pasindu-se la alegerea Vicepresiedintelui, reporta Herbert 17, Bolog'a 12, Kirchner 11 voturi, cari dara remanu a se propune; voturi mai pucine au avulu Plecker 9, Schneider 7, Br. Milius 3, Macellaru 2, Alduleanu 1, Dunc'a 1.

Trecendu-se la alegerea consiliarulu I. se afla, ca s'au alesu Scheider cu maior. abs. de 16 voturi, si alegendu-se dupa hotarirea din siedinti'a trecuta acei'a, cari cascigasera maioritate de voturi numai relativa, si a dou'a óra: ese Schwarz cu 17, si Wagner cu 14; - cari remanu a se propune; voturi au mai raportatu Bömches 11, Macellaru si Haas câte 5, Br. Milius si Balomiri câte 3, Gatianu si Meister câte 2, Lassel, Spech, Löw si Brecht câte 1.

Pentru postulu de consiliaru II se alege cu maioritate absoluta de 12 voturi Löw; apoi candidandu-se a dou'a óra intre dd. Lassel si Macellaru cu câte 7, Henrich si Welter cu câte 5, resulta cu maioritate abs. Henrich cu 15, si votandu-se si a trei'a óra intre dd. Macellaru si Welter, cari raportasera maioritate de voturi relativa, cel'a de 10, cesta de 9, se alege Macellaru cu 13, Welter remâne cu 8.

Pentru postulu de consiliaru III capeta maioritatea voturilor absolute numai Lassel cu 17; si asiá votandu-se a dou'a óra intre Schnidt si Lupini cu câte 6 si intre Br. Milius si Berger cu câte 5 voturi, se alege pentru locul alu doilea Berger cu 18 si pentru alu treilea Lupini cu 12 voturi.

Pentru postulu de alu patrilea consiliaru se alege in loculu d'antaiu Binder cu 13; asiadara cu maioritate absoluta; dintre cei cu maioritate relativa se alege in urm'a unei votári nóne in loculu alu doilea Eitel cu 18, in alu treilea Haenel cu 13.

Pentru postulu de cosiliaru alu cincilea se alege Bömches cu 16, Brecht cu 13 si Kroner cu 11 voturi.

Pentru postulu alu sieselea de consiliaru, care in urm'a propunerei Universitatii sa se creeze, se alege Meister cu 13 si Haas cu 12 prin maioritate absoluta de voturi. Ear in urm'a alegeri a dou'a Mangesiuss cu 12 voturi. Br. Milius la acést'a a dou'a votare remase in minoritate cu 9 voturi.

Siedinti'a se ncheia la 2¹/₂ óre.

Vien'a. In diet'a Tirolulu s'a infatisiatu in dílele trecute unu actu fórté momentosu. Archiepiscopulu de Brixen, de Trientu impreuna cu mai multe autoritati bisericesci facura o propositiune pentru modificarea patentei protestantice pentru Tirolu, in carea se pretinde, cá sa nu se conceada a se mai formá in tierra vreo comuna protestantica, ear protestantii, cari traiescu in Tirolu, in privinti'a spirituala sa se alature langa cea mai deaprópe comuna din Austri'a, sustinendu-se in sa dreptulu de eserciarea privata a religiunei. Cumperarea de bunuri imobile din partea protestantiloru sa se conceada din casu in casu prin o lege a tierei.

Din pertractările dieteteloru inregistrámu in terminii cei mai scurti urmatóarele:

Diet'a Silesiei se ocupa cu afacerea infiintiarei unei bance filiale pentru tierra.

Diet'a Stiriei pertracteaza cans'a inbunatatirei scóleloru populare si asigurarea granitiei decátu Ungari'a si Croati'a pentru epidemiile de vite; in fine diet'a Carintiei cu preliminarele speseloru tierei.

Dieta din Galiti'a, dupacum ne spune „Bucovin'a" se ocupa in siediti'a 7. cu cestiuni de limba, de stipendii, de salarisarea deputatiloru si de scól'a de fauria diu Leopole.

„Lloydulu de Pest'a" se scrie din Vien'a in 30/18 Ian., ca se ascépta cu órecare incordare rescriptulu, ce are sa urmeze la adress'a comit. Solnoculu din la untru. — La Cancellari'a anlica transsilvana se socotesce cá unu ce siguru, ca diet'a transilvana se va aduna in primavér'a urmatóre. — Assemenea e probabila si convocarea congresulu romanescu din Tranm'a, dar pertractările in pri-

vinli'a acest'a încă nu-su finite. In cercurile Cancellariei aulice transsilvane se aştepta cu siguranță, ca congressula acest'a se va declara pentru patent'a din 26 Febr.

„Lloydului de Pest'a“ i se scrie din Viena in 29/17 Ian: Precum întielegu, rogarea capiloru bisericesci a Românilor transilvani pentru tinerea congressului romanescu propusiatu s'a si pertractatu si decisiunea r. Cancellarie aulice transilvane va fi pentru concessiunea congressului i. —

Acelasi jurnalosi se scrie in privinta reprezentatiunii Solnocului dinlauntru, ca afacerea acest'a atâta se pară de importanta, încatu operatulu prelu-cratu de Cancellari'a aulica se asterni consiliului imperiatu spre cercare si darea de parere; de aci pro ine înardierea, ce s'a facutu în acest'a cauza.

„Lloydului de Pest'a“ se scrie din Viena in privinta drumului de feru Oradea mare-Ulsiu, ca comitetulu acelaia are sa se puna în pertractatiuni cu comitetulu ofel. pentru drumurile de feru, pentru de a da impartasiri mai de aproape despre proiectu, medilócele banale de care dispune, si despre modulu garantiei procentelor. Mai depate i se spune, ca rogamin-tea, ce o substerni Majestatii Sele comitetulu ungaro-transilvanu si carea este subtratu consulariloru din 24 Ianuarius, la care luă parte si d. Ministru de comereciu (vedi „Tel. R.“ nr. 6) nu aru fi avutu temei indestulatoriu, spre a se potea aduce o decisiune meritoria. Prim'a conditiune, de a se areta prin rugaminte capitalele trebuincioase pentru cladire, nu se implini, si un'a din cerintile ce se-aru face Comitetului respectivu, aru fi ca sa arete capitalele necesare de cladire; a doua aru fi impartasirea planului de claditu si a tree'a precisiunea mai de aproape a cererei pentru garanti'a de procente. —

Ungari'a.

Pest'a in Ianuarius 1863.

(M. B.) Stralucitatea sa D. Iosifu Pop-Selagianu, noulu Episcopu a diecesei de Oradea Mare in caletoria sa din Viena catra casa se opri si in Pest'a. O parte a tenerimei, întielegandu, ca Stralucitatea sa se afla in capital'a Ungariei, se repedi indata a-i aduce felicitarile cele mai cordiali la postulu acestu innaltu a Stralucitatii sale.

In responsulu catra tenerimea gratulatore Stralucitatea sa se folosi de esprimatiunile cele mai patriotice si nationale declarandu-se deodata, ca toate nesuintile sale vor fi îndreptate spre binele si fericirea poporului romanu, va întrebuintia toate medilócele spre radicarea lui la trépt'a proposirei în cultura etc.

Noi din parte-ne înca-i gratulam, si rogamu pre Atotu-potintele se-lu traiasca intru multi ani cu sanatate duratore, ca chiamarea cea frumoasa a unui pastoriu se o póta implini dupa dorintile turmei sale, pana atuncea se póta fi conducatoriulu poporului seu, panacandu va pastrá in peptu-si sentiemintele cele mai curate pentru fericirea acestui-a!

Stralucitatea sa cu asta ocaziune tenerimei gratulatore a cinstitu 20 f. v. a.

Precum întieleseram si scim din isvóre autentice, Stralucitatea sa s'a detiermuru a întreprinde o caletoria mai lunga pana la resiedinti'a pontificalui — in Roma.

Noi, ce e dreptu, nu suntemu competinti a scirici mai departe cauzele si scopulu caletoriei acesteia, precum nici aceea, ce va ave de a face acolo Stralucitatea Sa, insa credem, ca binecuvantarea Pontificalui nici decatu nu se póte privi de unu motivu atatu de ponderosu in asta privintia, cu atatu mai tare, ca-precum scimu-pana acumanici unu Episcopu gr-rom. nu s'a ostenitu asia departe pentru de a poté fi san-titu. Blasiul e cu multu mai aproape decatu Roma; apoi de alta parte ne cam témem, ca nn cumva S. scaunu din Roma, radiemandu-se pe usu mai tardiu din acestu unulu casu se-si formedia unu cutare dreptu de a polti seu dora a si pretinde ca episcopii romani de relegea greco-romana se se santiésca in Roma. Noi trebuie se fim precugetatori, se incungiuramu toate momintele, prin cari am poté da ocaziune alto'ra de a se amesteca ori si candu in vietu'a nostra nationale, caci influ-intia spiretuale seu morale usioru se póte preface intru influ-intia nationale, d'in usu usioru se póte face abusu, precum asta avem nenorocire a o esperia si pana 'n dióa de adi.

Fer' cirea poporului nostru ins' darn o vom cauta noi in protegierea strainiloru, noi de noi intru marginile patriei nostre trebuie se ne apucam de toate medilócele salutare pentru unu viitoriu mai favorabilu, caci „sortea nostra e data in man'a nostra“

Intr'altel' am se comunicu scirea imbucuratore, ca D. Alesandru Romanu astadi in 31. Ianuarius c. n. depasa juramentulu ca profesoriu de limba si literatur'a romana la Universitatea de Pest'a; speram ca inca in semestrulu acest'a de ierna si va incepe prelegerile din gramatic'a si literatur'a romana, — la cari va grabi si o multime de teneri magiari dela universitate.

Jurnalului „Pesther Lloyd“ i se scrie din Viena, ca rogarea archiereiloru poporului romanu din Transilvania pentru tinerea unui Congressu romanu a fostu pertractata, Cancellari'a aulica a Transilvaniei va decide pentru tinerea Congressului. (Scirea din urma adusa si de noi. Red.)

In privinta dietei imperiale ungare (ungarische Reichstag) se scrie lui „Pesti Naplo“ din Viena, ca aceea preste pucinu va veni la pertractare in svaturile ministeriale, barem si numai intr'atata, încatu se va pune Cancellarului ungaru întrebarea, pe candu cam crede densulu, ca va fi cu potintia conchiamarea ei? Mai nerabdatori suntu in privinta acest'a br. Lichtenfels si cont. Nádasdy, cari aru vrea sa puna capetu starei actuale, dar intr'unu modu, pentru care mai ca nu li amu multiemi. —

„Hon“ spune, ca industriarii ungari, ce tramisesera produp-te de ale istetimei sele la espusetiunea generala din Londr'a din anulu trecut si raportasera medalie, suntu provocati din partea Ministeriului c. r. de comereciu, a merge la Viena, unde se voru impartii premiele. Foi'a amintita combate acest'a mesura, ce rapesece industriariloru fara folosu bani si timpu, si pretinde, ca premiele cascigate sa se tramita la comitetulu centralu pentru Ungari'a, (care scimu ca capetase la espusitiunea din Londr'a unu locu deosebitu pentru contingentulu seu. Red.) si impartirea lor sa se faca in Pest'a. — „Lloydulu de Pest'a“ adauga, ca dupa scirile, ce le are, s'au si facutu pasi, pentru de a se face impartirea premieloru in Pest'a.

Caransebeslu in 10/22 Ian 1863.

Pre onorate Domnule Redactor!

La provocarea domnului autoru anonim a opusculului „Istoria bisericeii romanesci“ nu amu întrelasatu indata a aduna prenumeranti, in se deschidiendu foia de prenumeratiune intre domnii oficeri, spre miraremi fu ca se retragu cu totii, din caus'a ca e anonima. Deci la provocarea a dou'a a domnului autore din N-rul primu al Telegrafului Romanu m'am hotaritu a luá asupra 50 de esemplare spre vendiare, cu acea obligaciune, ca pretul se-lu depunu dupa ce voiu fi impartitu esemplarele, de oarece sciu, ca nimeni nu-mi va dá banii mai nainto, pana ce nu-i voiu inmanu opuscululu.

Ve rogu asia dara in privinta acest'a a incunoscintia pre domnulu autore la timpu, pentru ca se se scie orienta in privinta tipariului, cu acea observatiune, ca de-mi va succede, voiu se-i casligu si mai multi cumperatori.

Sunt al Domniei Tale cu toata stim'a

Andreeviciu m. p.

Directoriu

Credemu, ca prin acest'a publicare n'am vatematu discretiunea, ce suntemu datori unei epistole private. Scopulu ni-a fostu parte a 'n curagia pre p. t. d. autoru, aretandu-i, ca apelulu lui catra publicu n'a resunatu in desiertu, parte a misca pre d. autoru, a se declara la cele observate, pe cale publica ori privata. Red.

Istria. Din o corespondintia a „Presei“, relativa la im-prejurarile Italianiloru si Slaviloru din aceasta tierra, estragemu urmatorele: Episcopulu Dobrila propuse in diet'a tierei, ca protocoalele de siedintia sa-se publice si in limba slavona, dar aceasta a lui propunere fu respinsa din caus'a diferintiei dialectelor slavice si a neinsemnatului gradu de cultura intre Slavi. Corespondintiele numitei foi declara aceasta respingere de injusta, basandu-se pre preponderantia elementului slavonu in aceasta tierra si pre acea imprejurare, ca ori si care slavonu e in stare a pricepe mai bine dialectulu iliricu decatu celu italianu. Se voru fi aflandu in ori si care comuna vre-o doi trei omeni, vre-unu preotu seu invetiatoriu, carele celoru necunoscatori de cititu sa le ceteasca protoco-

lele. Dice mai departe, ca Italienii despretiuesca prétéaro te-nacitatea caracteriului slavon, deca credu a poté italienisá pre Slavoni in tipulu aretat, si incheia cu afirmatiunea, ca prin astufeliu de pretensiuni injuste s'aru dá locu numai unei reactiuni ingrozitoare, si ca Italienii aru face cu multu mai bine sa lase sa fia tiér'a aceea ce este, — adeca austriaca.

Principatele romane unite.

Bucuresci in 15 si 16 ale lunei curente se continuara sedintiele camerei din Români'a. Intreag'a sesiune din dilele premenlionate fu, dupa cum se esprima insusi „Romanulu“ de mare gravitate. Ne pare reu, ca pentru ingustimea colóneleru acestui diuariu nu ne e cu potintia a reproduce in totu cuprinsulu lorú cuventarile diferitiloru oratori. Ne marginimu numai a inregistra cá lucrulu essintialu, ca obieptulu, impregiurulu caruia se invertira diferitele discussiuni si carele provoca infocate desbateri, fu proieptulu de lege pentru unu creditu de 150,000. lei, pentru care proieptu unii dintre membrii adunarei opinara de a se întórce acest'a la o comissiune a cercetatoria, eara altii contra Siedintiele se incheiara cu punerea la votu a propunerii de inapoiarea proieptulu la sectiune, carea se si primi. —

Consululu italianu din Bucuresci curendu un'a dupa alt'a a insinuat in contra „Romanului“ doua procese pentru vatemaree guvernului seu. Celu dintâiu s'a finitu in favorea „Romanului, celu de alu doilea curge inca.

Russi'a.

Ceea-ce foile russesci la nceputu se sileau a areta ca e o simpla revolta, urmarea ne'nvétia a cunosce cá revolutiune, ce cresce pe di ce merge. Regimulu totu mai multu trebuie sa se convinga, ca revolutiunea are câmpu forte latu, si sa se téma, ca acela nu se va angustá lesne, ci mai curendu se va largi si mai tare. Revolutiunarii suntu imprasciati prin tiéra in bande mici, in contra cáror'a militi'a russesca, a cárei fortia stá in multime, in massivitate, operéza fára mare efectu. Nici chiaru in cercurile optimistice din Varsiovi'a nu se crede, ca revolutiunea se va poté sugrumá inainte de vr'o trei luni. La cererile comandantiloru militari, de a li se tramite din Petropole ajutóre, s'a respunsu, ca nu e cu potintia. Afara de aceea in Varsiovi'a trebuie sa fia garnisóna tare, cáci nu se scie ór'a, in carea póte irumpe foculu si aci. Totu mai tare in sa se aréta caracterulu celu seriosu, ce-lu are acesta revolutiune pentru intrég'a impectatia russesca, carea preste totu se pare a fi subminata de tendintie democratice.

Intre conducatorii revolutiunei se pare ca se distingutinerii poloni, ce studiasera artea militara in scól'a polona fosta in Genu'a. De va fi asiá, apoi se póte vedé si de aci, cátu de perverse suntu cáte odata lucrurile omenesci. Un'a din conditiunile, cu care Russi'a se nduplica a recunósce regatul Italiei, fusese desfiintiarea acestei scóle. Gubernulu din Turinu nu ntardiá a satisface indata acestei dorintie. Scól'a se ncuia, si elevii se mprasciara in catráu ii dusera ochii, ear guvernulu russescu cu tóte acestea se pare ca nu si-au ajunsu scopulu.

Englitér'a.

Precum se aude, Cabinetulu englezescu, dupa ce Ducele Ernestu de Coburg-Gotha a refusatú corón'a grecesca, cugeta a propune cá candidatú pre Principele Leiningen. Dealta parte iarasi de suna, ca Ducele de Aost'a e propusu pentru tronulu Greciei si ca Englitér'a sprijinesce aceasta propunere la casu, cundu candidaturele principiloru germani nu aru succede.

Pentru ajutorirea iuristiloru români, de-la academi'a c. r. din Sabiiu au mai incursu:

totu prin staruinti'a P. On. D. Protopopu g. cat. alu Sabiiulu Ioanu V. Russu 4 f. v. a., si anume 2 f. de-la comunitatea bisericésca din Ocn'a Sabiiulu, si 2 f. de-la comunitatea bisericésca din Orlatu, pentru care aduce multiemita publica

Comitetulu iuristiloru.

NB. Intre cei binemeritati pentru colect'a din Cricáu, pu-

blicata in Nr. trecutú, vine a se pune pe lánge P. Petru Truti'a si d. Grigoriu Mezei. —

Redactiunea.

Literariu.

Tocmai ne sósí si fasciór'a pentru Ianuariu 1863. din „Tesauru de monumente istorice pentru Romani'a etc. de d. A. Papiu Ilarianu. Ea cuprinde capete estrase din „Istori'a timpului seu (1546-1607) de Iacobu Augustu dn Thou seu Thuanu, capete, ce, se referéza la istori'a Romániloru, si cu deosebire la domnirea lui Mihaiu Bravulu. — Ne plinimu o datorintia de consciintia, recomandándu patriotiloru nostri acestu adevératu „Tesauru“ si cu acésta ocaziune spre deosebita consideratiune. —

Inca o fóia romána in 1863! Tocmai primimu fóia de prenumeratiune la „Speranti'a“, fascióre sciintiefice-beletristice. Consciinti'a si procederea nóstra de pan'acum ne suntu martore, ca noi salutámu cu via buccria totu, ce ne póte prevesti vreunu folosu publicu in ori si ce directiune. Consciinti'a in sa si procederea de pan' acum ne suntu martore si despre aceea, ca reprobámu cu seriositate ne invingibila ori ce ncercare prematura, ori ce întreprindere fára basa solida, ori ce-cá s'o numimu asiá — trecere de tēmpu literaria. Am salutatu cu nceputulu anulu curinte „Aurora Romána“, cáci cunosceamu trebuinti'a, planulu si prospectele eii; ne pare reu, ca acésta salutare n'o potemu estinde si asupr'a „Sperantie“, carea dupa parerea nóstra nu are, nu póte avé multa sperantia de esistintia. Recunóschemu cu placere bun'a intentiune a dd. întreprindatori, de a conlucra pentru binele publicu, dar nenorocirea e, ca nu ne unimu cu dd-loru in privinti'a midilóceloru. Cáci pecándu ddloru credú, ca concursulu seu la inaintarea binelui publicu — lu potú manifestá mai bine prin edarea unei scrieri periodice, noi am reclamá concurinti'a-le la foile române, ce esista; cáci esperintia ne a convinsu, ca nu risipirea, ci concentrarea poteriloru face adi trebuinti'a cea mai mare poporului nostru. Credemu, ca nu numai „Aur. Rom.“ a cárei problema e tocmai identica cu a fiitórei „Sperantie“, dar si celelalte foi române din Austri'a suntú deschise pentru totu, ce tinde la acoperirea unei adeverate trebuintie, ori politice, ori istorice, ori pedagogice, ori beletristice, — cu unu cuventu a ori ce trebuintia adevérata. Si asiá dd. întreprindatori Emericu B. Stanescu si Iulianu Grozescu, contribuindú la foile, ce sustau, credemu ca mai bine aru poté a-si desfasiura si forma modulu cugetárei si alu vorbi-rei sele, cu atât'a mai vertosu, cáci, pecátu scimú, ddloru suntú inca studinti. In modulu acest'a dara suntemu convinsi, ca mai bine aru servi si pre „dulcea nóstra natiune“, si si pre sine, decátu tinendu Romániloru prelegeri demostenice si „apellándu la cele 12 milliône de Români, cá sa le fia ajutoriu.“ — Cu acestea credemu ca ne am plinitu datorinti'a si cátra publicu, si cátra ddloru, datorinti'a cea mai sanu si mai simpla: de a spune adevérulu.

Redactiunea „Telegr. Rom.“

67-3 Loteria in folosulu seraciloru.

Tragerea urmeza in 17/5 Febr. 1863.

Casciguri 1000 si 100 galbini in aur,

100 „ 100 taleri de confederatiune,

100 florini in argintu,

si o multime de alte obiepte de aur, argintu, brontiu, porcelanu, sticla, etc.

2000 nimeritori, in pretiu la 40,000 florini.

1 sorte costa 50 xr.

Cine ia 5 sorti, capeta 1 gratis.

I. C. Sothen in Vien'a.

La comissiuni din afara se ceru epistole francate, si pe deasupr'a 30 xr. pentru list'a de tragere la tēmpulu seu.

Sorti se afla la redactiunea „Telegr Romanu.“